SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 10. januarja 2008*

V zadevi C-70/06,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 228 ES, vložene 7. februarja 2006,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopajo X. Lewis, A. Caeiros in P. Andrade, zastopniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka,

proti

Portugalski republiki, ki jo zastopajo L. Fernandes, P. Fragoso Martins in J. de Oliveira, zastopniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka,

* Jezik postopka: portugalščina.

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, A. Tizzano (poročevalec), R. Schintgen, A. Borg Barthet in E. Levits, sodniki,

generalni pravobranilec: J. Mazák,
sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 5. julija 2007,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 9. oktobra 2007

izreka naslednjo

Sodbo

1 Komisija Evropskih skupnosti s tožbo Sodišču predlaga, naj:

— ugotovi, da Portugalska republika s tem, da ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev sodbe z dne 14. oktobra 2004 v zadevi Komisija proti Portugalski republiki (C-275/03, neobjavljena v ZOdl.), ni izpolnila obveznosti iz člena 228(1) ES;

— Portugalski republiki naloži, naj na račun „viri lastnih sredstev Evropskih skupnosti“ Komisiji plača kazen 21.450 EUR za vsak dan zamude pri izvršitvi zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski od razglasitve te sodbe do njene izvršitve, in,

— Portugalski republiki naloži plačilo stroškov.

Pravni okvir

2 V tretji, četrti in šesti uvodni izjavi Direktive Sveta 89/665/EGS z dne 21. decembra 1989 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o uporabi revizijskih postopkov oddaje javnih naročil za preskrbo in javnih naročil za gradnje (UL L 395, str. 33) je določeno:

„ker je za odpiranje javnih naročil za konkurenco v Skupnosti treba znatno povečati jamstva za preglednost in prepoved razlikovanja; ker morajo biti za vidne učinke na voljo učinkovita in hitra pravna sredstva pri kršitvah zakonodaje Skupnosti na področju javnih naročil ali nacionalnih predpisov za izvajanje te zakonodaje;

ker v nekaterih državah članicah pomanjkanje učinkovitih pravnih sredstev ali neustreznost obstoječih odvrača pravne oziroma fizične osebe v Skupnosti od

oddajanja ponudb v državi članici, v kateri je naročnik registriran; ker morajo zato zadevne države članice to stanje popraviti;

ker je treba zagotoviti, da v vseh državah članicah obstajajo ustrezni postopki, ki omogočajo, da se lahko nezakonito sprejete odločitve razveljavijo in da osebe, ki so bile oškodovane zaradi kršitev, dobijo odškodnino“.

3 V členu 1(1) Direktive 89/665 je določeno:

„Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da se glede na postopke oddaje javnih naročil, ki sodijo na področje uporabe direktiv 71/305/EGS in 77/62/EGS, lahko odločitve, ki jih sprejmejo naročniki, učinkovito pregledajo, predvsem pa čim hitreje […] na podlagi tega, da se je s takimi odločitvami kršila zakonodaja Skupnosti na področju javnih naročil ali nacionalni predpisi, s katerimi se to pravo izvaja.“

4 V členu 2(1) Direktive 89/665 je določeno:

„Države članice zagotovijo, da sprejeti ukrepi v zvezi z revizijskimi postopki, določeni v členu 1, vključujejo določbo, ki omogoča, da:

[…]

c) se povrne škoda osebam, ki so bile oškodovane zaradi kršitve“.

Dejansko stanje

Sodba Komisija proti Portugalski

5 Sodišče je v točki 1 izreka zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski razsodilo:

„Portugalska republika s tem, da ni razveljavila uredbe-zakona št. 48 051 z dne 21. novembra 1967, ki za povrnitev škode osebam, ki so bile oškodovane zaradi kršitve prava Skupnosti na področju javnih naročil ali nacionalnih predpisov, s katerimi je bilo to preneseno, določa, da je treba dokazati malomarnost ali naklep, ni izpolnila obveznosti iz členov 1(1) in 2(1)(c) Direktive Sveta 89/665 […]“

Predhodni postopek

6 Komisija je z dopisom z dne 4. novembra 2004 od Portugalske republike zahtevala, naj jo obvesti o ukrepih, ki jih je sprejela oziroma jih je nameravala sprejeti, da bi spremenila nacionalno pravo in izvršila zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Portugalski.

7 Portugalska republika je v odgovoru z dne 19. novembra 2004 v bistvu zatrjevala, da je zaradi nedavne spremembe vlade nastala zamuda pri sprejemanju ukrepov, potrebnih za izvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski. Ta država članica je Komisiji predložila tudi predlog zakona o razveljavitvi uredbe-zakona št. 48 051 in o novi pravni ureditvi nepogodbene civilne odgovornosti Portugalske in drugih zadevnih subjektov javnega prava, pri čemer je od nje zahtevala, naj se opredeli do tega, ali bi bile z ukrepi iz tega predlaganega zakona izpolnjene zahteve za pravilen in popoln prenos Direktive 89/665.

8 Komisija je 21. marca 2005 portugalskim organom poslala pisni opomin, v katerem je zatrjevala, da v skladu s sodno prakso Sodišča sprememba vlade ne upravičuje neizpolnitve obveznosti iz Direktive 89/665 in nespoštovanja rokov, ki jih ta direktiva določa. Komisija je v tem opominu opozorila, da zgoraj navedeni predlog zakona, ki ga Assembleia da República (parlament) niti še ni potrdil, nikakor ni skladen z Direktivo 89/665.

9 Ker Komisija z odgovorom Portugalske republike z dne 25. maja 2005 ni bila zadovoljna, je 13. julija 2005 izdala obrazloženo mnenje, v katerem je navedla, da ta država članica s tem, da še ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski, ni izpolnila obveznosti iz člena 228(1) ES. Komisija je navedeno državo članico pozvala, naj v dveh mesecih od prejetja tega obrazloženega mnenja sprejme ukrepe, potrebne za uskladitev z njim.

10 Portugalska republika je v svojem odgovoru z dne 12. decembra 2005 na obrazloženo mnenje pojasnila, da je bil predlog zakona št. 56/X z dne 7. decembra 2005 o nepogodbeni civilni odgovornosti države in drugih subjektov javnega prava (v nadaljevanju: predlog zakona št. 56/X), s katerim je bila razveljavljena uredba-zakon št. 48 051, že predložen parlamentu v končno potrditev in da je bil zahtevan njegov prednostni in nujni vpis na dnevni red tega zakonodajnega organa.

11 Ker je Komisija menila, da Portugalska republika še ni izvršila zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski, je 7. februarja 2006 vložila obravnavano tožbo.

Neizpolnitev obveznosti

Trditve strank

12 Komisija meni, da Portugalska republika s tem, da ni razveljavila uredbe-zakona št. 48 051, ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski. Da bi Portugalska vlada izvršila navedeno sodbo, je sprejela le predlog zakona št. 56/X. Tega pa naj parlament še ne bi potrdil, njegova vsebina pa naj nikakaor ne bi bila v skladu z zahtevami za pravilen in popoln prenos Direktive 89/665.

13 Nasprotno Portugalska republika trdi, da tožba ni utemeljena, ker ureditev v predlogu zakona št. 56/X, čeprav ga parlament še ni končno potrdil, pomeni primeren prenos določb Direktive 89/665 in zagotavlja celotno izvršitev obveznosti iz zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski.

14 Poleg tega ta država članica trdi, da je imela vedno „trden namen“ vzpostaviti ureditev civilne odgovornosti subjektov javnega prava v skladu z zahtevami iz Direktive 89/665, vendar ji zaradi težav v ustavnem redu, zaradi značilnosti in pomembnosti katerih bi morala biti njena odgovornost vsaj zmanjšana, tega ni uspelo storiti.

15 Nazadnje, Portugalska republika trdi, da člena 22 in 271 njene ustave ter novi zakonik o upravnem sporu vsekakor zagotavljata zadostno izvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski, ker že določata odgovornost države za škodo, ki je nastala zaradi ravnanj njenih uradnikov in uslužbencev.

Presoja Sodišča

16 Sodišče je v točki 1 izreka zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski razsodilo, da Portugalska republika s tem, da ni razveljavila uredbe-zakona št. 48 051, ni izpolnila obveznosti iz členov 1(1) in 2(1)(c) Direktive Sveta 89/665.

17 V okviru te tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti je treba – da bi preverili, ali je Portugalska republika sprejela ukrepe za izvršitev navedene sodbe – ugotoviti, ali je bila uredba-zakon št. 48 051 razveljavljena.

18 Poleg tega je treba spomniti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso datum, po katerem se presoja neizpolnitev obveznosti na podlagi člena 228 ES, datum izteka roka, ki je določen v obrazloženem mnenju, izdanem na podlagi te določbe (sodbe z dne 12. julija 2005 v zadevi Komisija proti Franciji, C-304/02, ZOdl., str. I-6263, točka 30; z dne 18. julija 2006 v zadevi Komisija proti Italiji, C-119/04, ZOdl., str. I-6885, točka 27, in z dne 18. julija 2007 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-503/04, ZOdl., str. I-6153, točka 19).

19 V obravnavani zadevi ni sporno, da Portugalska republika do datuma izteka roka, ki je določen v obrazloženem mnenju, ki ji je bil poslan 13. julija 2005, še ni razveljavila uredbe-zakona št. 48 051.

20 Ob upoštevanju zgoraj navedenega je treba ugotoviti, da Portugalska republika s tem, da ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski, ni izpolnila obveznosti iz člena 228(1) ES.

21 Te ugotovitve ni mogoče izpodbijati s trditvijo Portugalske republike, da naj zaradi težav v ustavnem redu ne bi prišlo do končne potrditve akta, s katerim bi bila razveljavljena uredba-zakon št. 48 051, in tako do izvršitve zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski.

22 V skladu z ustaljeno sodno prakso se država članica namreč ne sme sklicevati na določbe, prakso ali položaje svojega notranjega pravnega reda, da bi upravičila nespoštovanje obveznosti, ki jih nalaga pravo Skupnosti (glej zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Nemčiji, točka 38 in navedena sodna praksa).

23 Niti ni mogoče sprejeti trditve Portugalske republike, da je odgovornost države za škodo, ki je nastala zaradi ravnanj njenih uradnikov in uslužbencev, določena že z drugimi določbami njenega nacionalnega prava. Kot je namreč Sodišče odločilo v točki 33 zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski, ta okoliščina ne vpliva na neizpolnitev zaradi ohranitve uredbe-zakona št. 48 051 v notranjem pravnem redu. Zaradi obstoja takih določb torej ni mogoče zagotoviti izvršitve navedene sodbe.

24 Zato je treba ugotoviti, da Portugalska republika s tem, da ni razveljavila uredbe-zakona št. 48 051, ki za povrnitev škode osebam, ki so bile oškodovane zaradi kršitve prava Skupnosti na področju javnih naročil ali nacionalnih predpisov, s katerimi je bilo to preneseno, določa, da je treba dokazati malomarnost ali naklep, ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski, in zato ni izpolnila obveznosti iz člena 228(1) ES.

Denarna kazen

Trditve strank

25 Komisija na podlagi načina izračuna, ki ga opredeljujeta Obvestilo 96/C 242/07 z dne 21. avgusta 1996 o uporabi člena [228] Pogodbe (UL C 242, str. 6, v nadaljevanju: Obvestilo iz leta 1996) in Obvestilo 97/C 63/02 z dne 28. februarja 1997 o načinu izračuna denarne kazni, določene v členu [228] Pogodbe ES (UL C 63, str. 2, v nadaljevanju: Obvestilo iz leta 1997), Sodišču predlaga, naj Portugalski republiki naloži denarno kazen 21.450 EUR za vsak dan zamude kot sankcijo za neizvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski od datuma razglasitve te sodbe do datuma, ko bo neizpolnitev obveznosti odpravljena.

26 Komisija meni, da je denarna kazen najprimernejše sredstvo za najhitrejšo odpravo ugotovljene kršitve. Znesek te denarne kazni bi bilo treba izračunati tako, da bi enotno osnovo 500 EUR pomnožili s koeficientom 11 (na lestvici od 1 do 20) za resnost kršitve, s koeficientom 1 (na lestvici od 1 do 3) za trajanje kršitve in s koeficientom

3,9, ki temelji na bruto domačem proizvodu Portugalske republike in na ponderaciji glasov te države članice v Svetu Evropske unije, ki odraža plačilno sposobnost navedene države članice.

27 Portugalska republika zatrjuje, da je znesek denarne kazni, ki ga je predlagala Komisija, ob upoštevanju okoliščin obravnavane zadeve, očitno nesorazmeren in ni v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča na tem področju.

28 Ugovori te države članice se nanašajo zlasti na dva vidika načina izračuna denarne kazni. Prvič, koeficient 11 za resnost kršitve, ki ga je uporabila Komisija, naj bi bil kot sankcija za zatrjevano delno neizpolnitev obveznosti države članice na področju javnih naročil pretiran, ker naj bi Komisija v okviru tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na bolj občutljivih področjih od tega, zlasti na področju javnega zdravja (sodba z dne 4. julija 2000 v zadevi Komisija proti Grčiji, C-387/97, Recueil, str. I-5047) ali področju okolja (sodba z dne 25. novembra 2003 v zadevi Komisija proti Španiji, C-278/01, Recueil, str. I-14141), predlagala koeficienta za resnost kršitve 4 oziroma 6. Sodišče bi zato moralo v obravnavani zadevi določiti denarno kazen na podlagi koeficienta za resnost kršitve, ki ne presega 4. Drugič, v skladu s točko 13,3 Obvestila Komisije o uporabi člena 228 Pogodbe ES (SEC(2005) 1658, v nadaljevanju: Obvestilo iz leta 2005) bi v obravnavani zadevi moral biti za presojo skladnosti nacionalne ureditve z Direktivo 89/665 ustrezen referenčni časovni okvir letni, ne pa dnevni, kot je predlagala Komisija.

29 Poleg tega Portugalska republika trdi, da bi Sodišče moralo, ne glede na znižanje zneska navedene denarne kazni in določitve njene letne ponovitve, uporabo te sankcije zadržati do začetka veljavnosti predloga zakona št. 56/X. Ta možnost naj bi bila

namreč predvidena v točki 13.4 Obvestila iz leta 2005, v skladu s katero lahko Sodišče v izjemnih primerih zahteva zadržanje denarne kazni, če je država članica že sprejela ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe o ugotovitvi neizpolnitve obveznosti, vendar mora za dosego cilja preteči določeno obdobje. Portugalska republika torej meni, da gre v obravnavani zadevi za tak primer.

Presoja Sodišča

30 Ker Sodišče meni, da Portugalska republika ni izvršila zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski, lahko na podlagi člena 228(2), tretji pododstavek, ES državi članici naloži plačilo pavšalnega zneska ali denarne kazni.

31 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je Sodišče tisto, ki mora ob upoštevanju okoliščin obravnavane zadeve v vsakem primeru posebej presoditi, kolikšna naj bo denarna sankcija (zgoraj navedena sodba Komisija proti Franciji z dne 12. julija 2005, točka 86, in sodba z dne 14. marca 2006 v zadevi Komisija proti Franciji, C-177/04, ZOdl., str. I-2461, točka 58).

32 Kot je bilo poudarjeno v točki 25 te sodbe, Komisija v obravnavani zadevi Sodišču predlaga, naj Portugalski republiki naloži denarno kazen.

33 Ta predlog temelji na načinu izračuna, ki ga je Komisija opredelila v obvestilih iz leta 1996 in 1997. Poleg tega je treba pojasniti, da je ti obvestili nadomestilo Obvestilo iz leta 2005, ki v skladu z odstavkom 25 velja za odločitve Komisije, da se obrne na Sodišče na podlagi člena 228, sprejete od 1. januarja 2006 naprej.

34 Glede tega je treba najprej poudariti, da predlogi Komisije Sodišča ne zavezujejo in so zgolj koristen napotek (glej zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Grčiji, točka 80, in Komisija proti Španiji, točka 41). Dalje, smernice, ki so vsebovane v obvestilih Komisije, za Sodišče niso zavezujoče, temveč prispevajo k zagotovitvi preglednosti, predvidljivosti in pravne varnosti v zvezi z ravnanjem te institucije (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Franciji z dne 12. julija 2005, točka 85, in Komisija proti Franciji z dne 14. marca 2006, točka 70).

35 Sodišče je poleg tega pojasnilo, da je namen naložitve plačila denarne kazni in/ali pavšalnega zneska izvesti ekonomski pritisk na državo članico, ki je zamudnica pri izvršitvi sodbe zaradi neizpolnitve obveznosti, da bi jo spodbudili k odpravi ugotovljene neizpolnitev obveznosti. Naložene denarne kazni morajo biti torej določene glede na stopnjo potrebne prepričljivosti, da zadevna država članica spremeni ravnanje (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Franciji z dne 12. julija 2005, točka 91, in Komisija proti Franciji z dne 14. marca 2006, točki 59 in 60).

36 V obravnavani zadevi je treba torej ugotoviti, da je zastopnik Portugalske republike med obravnavo Sodišča 5. julija 2007 potrdil, da je uredba-zakon št. 48 051 na ta dan še veljala.

37 Ker je treba upoštevati, da je zadevna neizpolnitev na dan, ko je Sodišče preučilo dejansko stanje, še trajala, je treba ugotoviti, kot predlaga Komisija, da je naložitev denarne kazni Portugalski republiki primerno sredstvo, da se jo spodbudi k sprejetju ukrepov, ki so potrebni za izvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski

(glej v tem smislu zgoraj navedene sodbe v zadevi Komisija proti Franciji z dne 12. julija 2005, točka 31; Komisija proti Franciji z dne 14. marca 2006, točka 21, in Komisija proti Italiji, točka 33).

38 Dalje, v zvezi z načinom izračuna zneska take denarne kazni Sodišče pri izvrševanju pooblastila za odločanje po prostem preudarku določi tako denarno kazen, da je ta po eni strani prilagojena okoliščinam in po drugi strani sorazmerna z ugotovljeno kršitvijo in z zmožnostjo plačila zadevne države članice (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Franciji z dne 12. julija 2005, točka 103, in Komisija proti Franciji z dne 14. marca 2006, točka 61).

39 S tega stališča so temeljna merila, ki jih je treba upoštevati za zagotovitev prisilne narave denarne kazni z namenom enotne in učinkovite uporabe prava Skupnosti, načeloma trajanje kršitve, stopnja njene resnosti in zmožnost plačila zadevne države članice. Za uporabo teh meril je treba upoštevati zlasti posledice neizvršitve za zasebne in javne interese ter obstoječo nujnost, da se zadevna država članica prisili v to, da izpolni obveznosti (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Franciji z dne 12. julija 2005, točka 104, in Komisija proti Franciji z dne 14. marca 2006, točka 62).

40 Prvič, glede resnosti kršitve in zlasti učinkov neizvršitve zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski na javne in zasebne interese je treba opozoriti, da je v skladu s tretjo uvodno izjavo Direktive 89/665 za odpiranje javnih naročil za konkurenco v Skupnosti treba znatno povečati jamstva za preglednost in prepoved razlikovanja. Za vidne učinke tega odpiranja pa morajo biti na voljo učinkovita in hitra pravna sredstva pri kršitvah zakonodaje Skupnosti na področju javnih naročil ali nacionalnih predpisov za izvajanje te zakonodaje.

41 V ta namen člen 1(1) navedene direktive državam članicam nalaga obveznost zagotoviti, da se lahko nezakonite odločitve, ki jih sprejmejo naročniki, učinkovito in čim hitreje pregledajo, medtem ko je v njenem členu 2(1)(c) poudarjeno, da je treba določiti nacionalne postopke, ki omogočajo, da osebe, ki so bile zaradi take kršitve oškodovane, dobijo odškodnino.

42 To, da Portugalska republika ni razveljavila uredbe-zakona št. 48 051, ki določa, da je treba za povrnitev škode osebam dokazati malomarnost ali naklep Portugalske ali zadevnih javnih organov, je torej treba šteti za resno neizpolnitev, ker, čeprav posameznikom ne onemogoča vložitve pravnih sredstev, vseeno povzroča, kot je poudaril tudi generalni pravobranilec v točki 51 sklepnih predlogov, da je vložitev teh sredstev težja in dražja, pri čemer ovira popolno učinkovitost skupnostne politike na področju javnih naročil.

43 Klujb temu je treba ugotoviti, da se zdi koeficient 11 (na lestvici od 1 do 20) za resnost kršitve, ki ga je predlagala Komisija, v obravnavani zadevi prestrog, koeficient 4 pa je primernejši glede na stopnjo resnosti zadevne kršitve.

44 Drugič, glede koeficienta v zvezi s trajanjem kršitve predloga Komisije, da naj se določi koeficient 1, ni mogoče sprejeti. Iz spisa namreč izhaja, da je bil ta koeficient izračunan na podlagi časa, ki je pretekel od datuma razglasitve zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski do datuma vložitve te tožbe.

45 Opozoriti je torej treba, da se mora trajanje kršitve presoditi ob upoštevanju trenutka, v katerem Sodišče obravnava dejansko stanje, in ne glede na trenutek, ko se je nanj obrnila Komisija (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Franciji z dne 14. marca 2006, točka 71).

46 V obravnavani zadevi neizpolnitev obveznosti Portugalske republike glede izvršitve zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski ob upoštevanju znatnega časa, ki je pretekel od 14. oktobra 2004, to je datuma, ko je bila navedena sodba razglašena, traja več kot tri leta.

47 V teh okoliščinah bi bil koeficient 2 (na lestvici od 1 do 3) glede na trajanje kršitve primernejši.

48 Tretjič, predlog Komisije, in sicer, da se osnovni znesek pomnoži s koeficientom, ki temelji na bruto domačem proizvodu zadevne države članice in na številu glasov, ki jih ima v Svetu, je načeloma primeren način odražanja sposobnosti plačila te države članice, ob ohranitvi razumnih razlik med različnimi državami članicami (glej v tem smislu zgoraj navedene sodbe Komisija proti Grčiji, točka 88, Komisija proti Španiji, točka 59, in Komisija proti Franciji z dne 12. julija 2005, točka 109).

49 Vendar v obravnavani zadevi koeficient 3,9, ki ga je predlagala Komisija, ne izraža primerno sprememb dejavnikov, ki so temelj ocene plačilne sposobnosti Portugalske republike, zlasti v zvezi z rastjo bruto domačega proizvoda. Kot tudi izhaja iz točke 18 Obvestila iz leta 2005, je torej treba ta koeficient zvišati s 3,9 na 4,04.

50 Prav tako je treba osnovni znesek, za katerega se uporabijo multiplikacijski koeficienti, določiti na 600 EUR, v skladu z indeksacijo zneska 500 EUR, ki jo je določila Komisije v točki 15 tega Obvestila, da bi se upoštevale spremembe inflacije od objave Obvestila iz leta 1997.

51 Ob upoštevanju navedenega pomnožitev osnovnega zneska 600 EUR s koeficienti, določenimi na 4 za resnost plačila, 2 za trajanje kršitve in 4,04 za zmožnost plačila zadevne države članice, privede do zneska 19.392 EUR za vsak dan zamude. Šteti je treba, da je ta znesek primeren glede na namene denarne kazni, kot so navedeni v točki 35 te sodbe.

52 Glede periodičnosti denarne kazni je treba v obravnavani zadevi, v kateri gre za izvršitev sodbe Sodišča, kar implicira zakonodajne spremembe, izbrati denarno kazen, naloženo na dnevni osnovi (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Franciji z dne 14. marca 2006, točka 77).

53 Nazadnje, trditev Portugalske republike v zvezi z možnostjo, da Sodišče v obravnavani zadevi zadrži denarno kazen v smislu točke 13.4 Obvestila iz leta 2005, ni mogoče sprejeti. Ne glede na okoliščino, da, kot je bilo opozorjeno v točki 34 te sodbe, to Obvestilo Sodišča ne zavezuje, je treba poudariti, da – v nasprotju s tem, kar je zahtevano v navedeni točki 13.4, da bi bilo tako zadržanje sprejeto – ukrepi, potrebni za uskladitev z zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Portugalski, niso bili sprejeti.

54 Ob upoštevanju vseh navedenih ugotovitev se Portugalski republiki naloži, naj Komisiji na račun „lastna sredstva Evropske skupnosti“ plača kazen 19.392 EUR za vsak dan zamude pri izvedbi ukrepov, potrebnih za izvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Portugalski, od razglasitve te sodbe do njene izvršitve.

Stroški

55 V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se Portugalski republiki naloži plačilo stroškov, in ker ta s tožbenimi razlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. **Portugalska republika s tem, da ni razveljavila uredbe-zakona št. 48 051 z dne 21. novembra 1967, ki za povrnitev škode osebam, ki so bile oškodovane zaradi kršitve prava Skupnosti na področju javnih naročil ali nacionalnih predpisov, s katerimi je bilo to preneseno, določa, da je treba dokazati malomarnost ali naklep, ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev sodbe z dne 14. oktobra 2004 v zadevi Komisija proti Portugalski (C-275/03), in zato ni izpolnila obveznosti iz člena 228(1) ES.**

2. Portugalski republiki se naloži, naj Komisiji Evropskih skupnosti na račun „lastna sredstva Evropske skupnosti“ plača kazen 19.392 EUR za vsak dan zamude pri izvedbi ukrepov, potrebnih za izvršitev zgoraj navedene sodbe z dne 14. oktobra 2004 v zadevi Komisija proti Portugalski, od razglasitve te sodbe do njene izvršitve.

3. Portugalski republiki se naloži plačilo stroškov.

Podpisi